

Vihdoinkin

Oma rauha reppumiehelle

Komennusmiesten majoitusasioiden lyhyt historia

Juha Kapiainen
ao. 254:n sihteeri

Jokainen komennustyötä tehnyt tietää, miten iso merkitys komennuksen aikaisella asumistalalla on työssä viihtymiseen sekä siinä jaksamiseen. Se on työturvallisuuden ja palkkauksen ohella yksi keskeisimmistä kysymyksistä. Erityisen merkittäväksi asia tulee siinä vaiheessa, kun ikää alkaa karttua ja on kierretty muutama vuosikymmen ympäri Suomea ja majapaikasta toiseen. Kuunneltu riittävästi kämppäkaverin ähkymistä, puhkumista, rapistelua, kolistelua ja ärsyttäviä mielipiteitä. Toinen on iltauninen ja puoli viideltä aamulla hereillä. Toinen vetää siinä kohtaa tärkkiä korville ja yrittää nukkua varttia yli kuuteen. Oman elämän yksityisyydestä ei ole ollut tietoaakaan.

Ammattiosasto 254 on ollut koko olemassaolonsa ajan vahvasti tämän ongelman kimpussa. Lueskelin hiljakkoin osaston 20-vuotishistoriikkaa, jossa kerrottiin sosiaali- ja terveysministeriön asettaneen vuonna 1973 työryhmän tutkimaan komennusmajoituksen tilannetta. Tämä tapahtui tietenkin komennusmiesten aktiivisen painostuksen myötä. Selvityksen mukaan vuonna 1970 työmaamajoituksissa oli asumistilaa työntekijää kohti ainoastaan 3,5-7 m². Lisäksi majoitukset olivat useimmiten parakkikyliä. Yhtenä esimerkkinä Loviisan atomivoimalatyömaa, jossa asui noin 1000 komennusmiestä. Työryhmä sai selvityksensä valmiiksi helmikuussa 1974 ja ehdotti lakia, jossa työnantaja veloitettaisiin järjestämään kohtuullisen tasoinen asunto komennustyötä tekeville. Sen aikaisista olosuhteista kertoo jotakin sekin, että useassa osaston toimintasuunnitelmassa ja aloitteissa mm. Metalliliittoon vaadittiin rajoittamaan majoitettavien määrä kahteen henkilöön per huone.

Komitean ehdotus lakialoitteeksi hautautui vuosiksi ja osasto joutui muistuttamaan asiasta muun muassa Metalliliittoa vuonna 1977. Pikkuhiljaa asiat etenivät kuitenkin siihen, että työehtosopimukseen saatiin kirjattua merkintä enintään kahden työntekijän majoittamisesta samaan huoneeseen. Lisäksi hyväksyttiin yleissääntö, ettei oleskelu- tai muita virkistystiloja saa käyttää majoitukseen. Tarkoitti käyt-

tännössä sitä, ettei sänkyä sijoitettu esim. tilaan, jossa toiset katsovat televisiota. Samoin tuli käyttöön myös määritelmä, että asumistilaa tulee olla vähintään 10 m³ per työntekijä.

Nuo edellä kuvaillut parannukset eivät tietenkään olleet lopullinen tavoite siinä, mitä osasto on halunnut komennusmiesten asumistason suhteen. Vuodesta toiseen, tai ehkä pitäisi jo tässä vaiheessa todeta, että vuosikymmenestä toiseen, on tehty aloitteita Metalliliitolle ja SAK:lle sen puolesta, että sopimukseen ajettaisiin määrätietoisesti kirjausta yhdestä henkilöstä per huone. Lisäksi vaadittiin asumistilan suhteen tuon oudon kuutiometrimääritelmän muuttamista neliöiksi. Vanha sääntö kun antoi mahdollisuuden majoittaa vaikka viljasiiloon tehtyyn koppiin. Kuutiot olisivat riittäneet hyvin sinne ylöspäin.

Eihän Metalliliitto tietenkään yksin päättä siinä, mitä työehtosopimuksessa sovitaan, vaan kaikkeen on oltava myös työnantajapuolen, eli Teknologiateollisuuden suostumus. Jokaiselle työehtosopimuskierrökselle tehdään liitossa eräänlainen prioriteettilista, mitkä asiat ovat etusijalla neuvotteluissa, ja se on ensimmäinen edellytys asian läpimenoille. Syksyn tes-neuvotteluihin tuli Metallin ammattiosastoilta 1200 aloitetta ja varmasti kaikki hyviä sekä tarpeellisia. On kuitenkin selvää, että kovin montaa ei pystytä viemään sopimukseen asti. Tässä työehtosopimusratkaisussa komennusmiesten pitkä ja sinnikäs työ nyt kuitenkin lopulta palkittiin.

Teknologiateollisuuden työehtosopimukseen tuli pääsääntöön kirjaus siitä, että **huoneeseen majoitetaan enintään yksi henkilö**. Samoin entinen määritelmä asumistilan kuutioista muuttui neliöiksi.

Tekstissä on vielä valitettavasti maininta komennuspaikkakunnan olosuhteiden huomioon ottamisesta. Siinä tapauksessa näyttövelvollisuus jää kuitenkin työnantajalle, jos väittää, ettei yhden hengen majoitusta pystytä järjestämään.

Samoin pöytäkirjamerkintä antaa mahdollisuuden majoittaa kaksi samaan huoneeseen enintään viikon komennuksilla.

Pöytäkirjamerkinnässä on määritelty myös tilanteet, joissa esim. hotellihuone annetaan pois viikonlopun ajaksi. Tällöin maanantaina samassa komennuskohteessa jatkuva majoitus lasketaan samaan aikajaksoon edellisen viikon kanssa ja se edellyttää yhden hengen huonetta.

Yksi ammattiosastomme pitkäaikaisista tavoitteista saatiin viimein maaliin. Nyt on tärkeää, että työmailla pidetään huoli siitä, että tessin määräystä noudatetaan. Oman 254 osastomme hännännoston lisäksi täytyy kiitellä kaikkia muitakin asiaa esillä pitäneitä ammattiosastoja ja erikseen mainita vielä Rauman Metallityöväen Ammattiosasto 66, jonka kanssa teimme systemaattista yhteistyötä samansisältöisten tes-aloitteiden kautta viime syksynä.

Jokaisella komennustyömaalla luimistelee liittoon kuulumattomia käpykaartilaisia ja heiltä kannattaakin nyt kysyä, minkä verran se heidän yksityinen työttömyyskassansa teki tämän asian eteen. Saavutetut edut kelpaavat varmasti kaikille, kunhan ei tarvitse vaan maksaa latin latia, eikä seistä yhteisessä rintamassa yhteisen tavoitteen puolesta.

Tes 16§ Mom. 2. Työkomennuksesta aiheutuvien kustannusten korvaaminen, kohta f) Asumuksen hankkiminen:

Mikäli työnantaja komennuspaikkakunnalla kiinteässä työkohteessa järjestää työntekijälle asunnon, tulee työnantajan tähän tarkoitukseen hankkimaan majoituskaluston olla sellaista, että asumistilaa kutakin majoitettavaa työntekijää kohti on vähintään 10 m² ja huoneeseen majoitetaan komennuspaikkakunnan olosuhteet huomioon ottaen enintään yksi henkilö.

Pöytäkirjamerkintä:

Jos työntekijän työkomennus samassa työkohteessa kestää enintään viikon ajan, voidaan samaan huoneeseen majoittaa kaksi henkilöä. Tällöin asumistilaa on oltava vähintään 13m². Jos työkomennus katkeaa työntekijän viikonloppukotimatkojen vuoksi, mutta hän työskentelee samassa työkohteessa keskeytyksen jälkeenkin, tulee työnantajan järjestää hänelle asunto pääsäännön mukaisesti.

MATKUSTA JAKO I
MATKAMIEHEN OUN I
Maaliskuu 2012

NYT KELPAA REINO REPPUMIEHEN
SAHATA HIRSIÄ IHAN
OMASSA RAUHASSA